

Z OBSAHU	Pokoj, který dává Ježíš, je pro všechny. Homilie papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: Blahoslavený Kamen Vičev	06
	Potřebujeme novou politiku Církve vůči islámu	07
	Husovské paradoxy	12

TRADICE OTCŮ

Z výkladu žalmů svatého biskupa Augustina (354–430)

Když Šalomoun postavil Hospodinu chrám, byl to předobraz a podoba budoucí Církve a Kristova těla. Proto říká Pán v evangeliu: *Zbořte tento chrám a já ve třech dnech jej zase postavím.* Jako Šalomoun postavil starý chrám, tak si postavil chrám i pravý Šalomoun, náš Pán Ježíš Kristus, pravý kníže pokoje. Jméno Šalomoun totiž znamená „kníže pokoje“ a pravý kníže pokoje je ten, o němž apoštol říká: *Jen on je náš pokoj; obě dvě části – židy i pohany – spojil v jedno.* Skutečný kníže pokoje je ten, kdo v sobě spojil dvě stěny přicházející z různých stran a stal se jejich úhelným kamenem. Z věřících ze židovství a z věřících z neobřezaných pohanů, z dvojího lidu učinil jednu církev a stal se pro něj spojujícím úhelným kamenem a také skutečným knížetem pokoje. [...] Pán tedy staví dům, svůj dům staví Pán Ježíš Kristus. Na stavbě se lopotí mnozí, ale nestaví-li on, *marně se lopotí, kdo dům stavějí.*

Kdo jsou ti, kdo se lopotí se stavbou? Všichni, kdo v Církvi kážou slovo Boží, kdo slouží Božími svátostmi. Všichni teď běžíme, všichni se namáháme, všichni stavíme; už před námi jiní běželi, namáhali se a stavěli. *Ale jestliže dům nebuduje Pán, lopotí se marně, kdo jej staví.* Proto když apoštolové, a zejména Pavel, viděli, jak se někteří rítí do záhuby, říkali: *Slavíte dni a roky, měsíce a doby; bojím se o vás, aby všechno to moje lopocení u vás nebylo nadarmo.* Protože věděl, že jeho Pán staví zevnitř, naříkal nad nimi, že se s nimi namáhal zbytečně. Neboť my mluvíme navenek, on staví zevnitř. Upozornili jsme vás, jak máte poslouchat; co si však myslíte, ví jenom ten, který vidí i naše myšlenky. To on staví, on napomíná, on hrozí, on otvírá rozum k poznání, on obrací vaši mysl k víře. A přesto se i my namáháme jako dělníci.



Foto: Flickr, Province of Saint Joseph, John Whitman (CC BY-NC-ND 2.0)

Slavnost naděje

Každý z nás vstupoval do života s nejrůznějšími ideály, jak si zařídit život a čeho v životě dosáhnout. Vyhlíželi jsme budoucnost a byli jsme nadšeni hrdinstvím a statečností a doufali jsme v přátelství a lásku. Byli jsme přesvědčeni, že mládí pohne zeměkouli a změní svět. My zkušeně se tomu smějeme. Ačkoli jsme své ideály opustili a mladým je rozmlouváme, přece v hloubi svého srdce doufáme, že někdo někde bude mít odvahu pohnout zeměkouli a svůj ideál uskutečnit. A když někde taková naděje svítne, běžíme na tu slavnost. Primice každého novokněze je slavností naděje.

Před 2000 lety vstupoval do světa dospělých tesař z Nazareta s velkými ideály: s ideálem lásky, který vylíčil v podoběnství o milosrdném Samaritánu, s ideálem odpuštění v podoběnství o marnotratném synu, s ideálem štěstí v blahoslavenstvích. V mladých ideály probouzel

a stupňoval (bohatý mládenec), obnovoval ideály v průměrných a podprůměrných, jako byli Matouš a Zacheus, vrátil ideály Magdaleně a cizoložné ženě. Jeho idealismus byl nepřátelům k smíchu a bázlívi a opatrní čekali, jak to dopadne. A dopadlo to špatně. Opravdu? Jeho kříž pohnul zeměkouli, jeho zmrtyvýchvstání změnilo svět.

I když apoštolové v rozhodující chvíli lidsky zklamali, v den Letnic se znovu narodili. Žádná sebesthorší zkušenost je nezbaví naděje, že svět je možné změnit. Duch Svátý jim dal nezdolné mládí plné ideálů, které jako štafetu předává Církev vzkládáním rukou až do dnešních dnů.

Jaké jsou ideály Církve, a jaké jsou tedy ideály kněze? Kněz touží po tom, aby jeho farnost byla Boží obec: společenství vzácných lidí, jako je sůl země, trocha kvasu, který prokvasí celé těsto

Dokončení na str. 3

Foto: <http://www.pastorale.salesianipiemonte.it>

„Větší láska“: papež František v Turíně

Ve dnech 21. a 22. června podnikl papež František pastorační návštěvu severoitalského Turína, jež se konala u příležitosti mimořádného výstavu Turínského plátna a dvoustého výročí narození svatého Jana Boska. Motto turínského pastoračního výstavu zní „Větší láska“ a jejím hlavním cílem bylo uctění Turínského plátna a modlitba před touto relikvií, která odkazuje k Pánovu utrpení a smrti v jejich krutosti, ale také v jejich naději. Skrze Kristovu oběť byla světu darována největší láska.

První setkání bylo určeno občanům města, pracujícím a podnikatelům na náměstí Piazzetta Reale. Poté se papež František vydal do nedaleké katedrály zasvěcené svatému Janu Křtiteli, kde probíhá výstav Turínského plátna. Zde setrval půl hodiny v tiché adoraci. Po uctění relikvie se papež vydal na náměstí Piazza Vittorio, kde jej očekávalo 100 tisíc lidí. Tady sloužil nedělní liturgii. Homilii, jež při této mši svaté pronesl, přinášíme na straně 4.

Nedělní odpolední program papež zahájil v bazilice Panny Marie Pomocnice, kde se setkal se salesiánskou rodinou. Odtud se vydal do Malého domu božské Prozřetelnosti, ve kterém sídlí charitní dílo svatého Josefa Benedikta Cottolenga, založené ve třicátých letech 19. století, tedy v období dospívání svatého Jana Boska. V místním kostele papež pozdravil nemocné, staré a postižené lidi a každému jednotlivě poželhal. Následovalo setkání s mládeží, jehož se zúčastnilo na 90 tisíc mladých lidí.

Druhý den uskutečnil papež historickou návštěvu chrámu evangelické valdenské církve v Turíně. Ocenil, že vztahy mezi katolíky a valdenskými se dnes stále více zakládají na vzájemném respektu a bratrské lásce. Po setkání s příbuznými a několika soukromých audiencí se pak papež František vydal zpět do Vatikánu.

RaVat

Australští biskupové: Nezahrávejte si s manželstvím

Australští biskupové zveřejnili pastýřský list nazvaný „Nezahrávejte si s manželstvím“, který pojednává o „manželství osob stejného pohlaví“. „Je nesprávné, ve skutečnosti nesprávné legitimizovat nepravdivé tvrzení, že se muž a žena, otec a matka ničím neliší; ignorovat konkrétní hodnoty, kterým slouží skutečné manželství; ignorovat to, jaký význam má pro děti matka a otec, kteří jsou jim a sobě navzájem dlouhodobě oddáni,“ řekl sydneyjský arcibiskup Anthony Fisher.

„Přestane-li občanské právo definovat manželství tak, jak je tradičně chápáno, půjde o velikou nespravedlnost a bude ochromeno obecné dobro, kvůli kterému občanské právo existuje,“ pokračoval. „Určitě existují jiné způsoby, jak respektovat přátelství osob, které přitahuje stejné pohlaví, a dalších lidí, aniž by bylo ničeno manželství a rodina.“

„Kočka není pes,“ napsal biskup Gregory O’Kelly z Port Pirie ve svém pastoračním listu. „Manželství homosexuálů není totéž jako manželství mezi mužem a ženou. Názory mediálně známých osobností a politiků nebo hlasování v parlamentu mohou způsobit mnohé, ale bez ohledu na to, jak moc je budou hlásat, kočka zůstane kočkou a nestane se z ní pes.“

CWN

Nová encyklika papeže Františka

Ve čtvrtek 18. června 2015 byla publikována nová encyklika papeže Františka *Laudato si’ – o péči o společný domov*, v níž se papež ve více než dvou stech odstavcích věnuje péči o životní prostředí i o člověka. Encyklika je určena nejen katolíkům, ale všem lidem na světě. Dokument vychází z myšlenky, že naším společným domovem je celá planeta. Papež se obrací ke všem lidem proto, že problém ochrany životního prostředí je tak obrovský, že se celé lidstvo musí spojit, aby se s ním pokusilo vypořádat.

Papež v encyklice analyzuje současný alarmující stav životního prostředí a hledá hlubší kořeny aktuální situace i možná řešení. Ochrana životního prostředí je podle něj neoddelitelná od péče o člověka a společnost. Ekologické snahy nepovedou k významnějším výsledkům, pokud si člověk nebude klást hlubší otázky po smyslu života na zemi, po hodnotách společenského života nebo cíli lidského snažení. „Pocit důvěrného spojení s ostatními bytostmi přírody nemůže být autentický, pokud člověk nemá v srdci zároveň něhu, slitování a starost o ostatní lidské bytosti,“ píše papež.

Papež v encyklice rozvíjí tzv. „integrální ekologii“, jež zahrnuje také lidský a sociální rozměr. Vyzývá k „ekologické konverzi“. Lidé jsou povoláni k tomu, aby „změnili směr“ tím, že přijmou zodpovědnost za péči o společný domov.

TS ČBK

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Prezident Zeman podpořil úsilí o omezení potratů

Prezident Miloš Zeman udělil záštitu 4. ročníku konference „Nejmenší z nás: Právní ochrana osob před narozením“, která se uskuteční v Brně 15. října 2015. Konference chce přispět k rozvoji kultury života tím, že předloží významné a dobře dokumentované výsledky, které si pro svou hodnotu budou moci získat pozornost a úctu všech.

Výsledky získané v rámci předchozích ročníků potvrzují jednak nespravedlnost současné legislativy týkající se nenarozených dětí, jednak neoprávněnost obav z důsledků kriminalizace úmyslného potratu. Zkušenost evropských států, které ochranu nenarozeného lidského života berou vážněji, ukazuje, že zákaz umělých potratů není příčinou negativních jevů, kvůli nimž by bylo lepší, aby potraty byly povolené. Naopak, vedle snížení počtu potratů lze očekávat nárůst obecné úcty k lidskému životu a změnu postojů směrem k odpovědnému rozhodování ve prospěch početí. Jak také poznamenává Jan Pavel II.: „I když zákony nejsou jediným nástrojem, kterým lze bránit lidský život, přece mají největší a často také nejzávažnější význam, protože formují myšlení a chování člověka“ (*Evangelium vitae* 90).

Organizátoři konference doufají, že si český národ uvědomí skutečnost nesmírné a nedotknutelné hodnoty každého lidského života, k němuž patří významné právo růst po zplození v matčině lůně. Vedle prezidenta republiky udělili záštitu konferenci místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek, děkanka Právnické fakulty Masarykovy univerzity Markéta Selucká a děkan Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Tomáš Machula.

HPŽ ČR, nejmensiznas.cz

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

Dokončení ze str. 1

a změni lidi kolem sebe; společenství lidí, kteří radostně a společně vyznávají Krista neboli město na hoře, které nemůže a nechce skrývat svou víru; vzor a příklad křesťanského života pro všechny ostatní křesťanské obce neboli světlo světa i pro lidi tápající ve tmě života, protože v Boží obci je Bůh poznáván a přijímán uprostřed života a není okrajovou nebo jen nedělní záležitostí. Jak je však ideál kněze přijímán? Mluví-li k lidem starším nebo bázlivým a opatrným, kteří už v žádné ideály nevěří, je pro ně fanatik a snilek. „To je tvrdá řeč,“ řeknou, „poslechneme si tě až jindy“ a odejdou. Mluví-li k lidem mladším, kteří jsou ještě plni mladistvých ideálů, jsou nadšeni. Ale poslouchají ho, pokud jim to vyhovuje. Petr při Poslední večeři počítal, kolik mají mečů a v Getsemanské zahradě chtěl bojovat. Ale nechtěl slyšet proroctví o své zradě, zapřísahal se, že on Mistra nikdy nezradí, a za pár hodin se k němu neznal.

V dnešní době je kněz leckdy přijímán jako klaun z náboženského cirkusu: lze se divit, že mnozí kněží ustoupí ze svých novokněžských ideálů, že se z nich stanou kněží jen průměrní a podprůměrní? Změnit svět mohou jen apoštolové plní Ducha Svatého. Proto vyprošujme Ducha Svatého kněžím: mladým – aby Duch proměnil jejich přirozené ideály v ideály Kristovy; aby se nenechali odradit a obstáli i v nevděčné roli klauna, jemuž se každý směje. Průměrným, podprůměrným a špatným, které zlomily zkušenosti, opatrnost a strach. Ať uvěří v Kristova slova: „Nebojte se, já jsem přemohl svět.“ Starým: aby Duch obnovil mladost jejich srdce a dopřál jim uvidět, že jejich celoživotní práce nebyla marná, protože i kdyby na celém poli mezi koukolem byl jen jediný klas, nikdy se nestane koukolem a může vydat až stonásobný užitek. Vyprošujme milost Ducha i sobě: ať si svých kněží vážíme, ať je nepokládáme za klauny, kteří jen naříkají nad zkažeností světa a vyhrožují definitivní zkázou; ať s ochotou nasloucháme radostné zvěsti o tom, že Kristus změnil svět a chce, aby jeho dílo proměny pokračovalo v nás, aby lidé viděli naše dobré skutky a vzdali chválu našemu Otci v nebesích.

P. Jiří Hájek, farář ve Stříbře

SLOVO KNĚZE

Milí čtenáři a příznivci *RC Monitoru*. Čas dovolených a prázdnin je u nás uveden dvěma státními svátky: Den slovanských věrozvěstů a Den upálení mistra Jana Husa. Jak rozdílné jsou osobnosti, které si tyto dny připomínáme.

Svatí Cyril a Metoděj k nám přišli z daleka vedeni láskou ke Kristu a k rodícím se slovanským národům. Toužili předat to nejdůležitější poselství – radostnou zvěst o Ježíši Kristu a o věčném životě s ním a v něm. Mnoho se za to modlili, připravovali a obětovali. Jejich misie byla požehnaná a úspěšná. Apoštolové Slovanů přispěli k zakořenění křesťanství a k růstu Církve na Velké Moravě a nejen tam. Boží milost plynoucí z přijetí Krista mohla započít proměnu slovanských kmenů v národ Božích dětí.

Mistr Jan Hus byl katolický kněz. Právem se mu nelíbily hříchy některých světských i církevních autorit. Svými kázáními chtěl napomoci nápravě. Je k diskusi, nakolik to byla vhodná forma. Co však byl jistě krok vedle, jsou Husovy věroučné omyly. Jejich aplikace by uvrhla společnost i Církev do velkého zmatku. Své bludy mistr Jan Hus přes upozornění veřejně šířil a na Kostnickém koncilu odmítl odvolat. Následoval trest.

Dnes při zpětném pohledu víme, že v procesu s mistrem Janem Husem došlo k chybám a že rozhodnutí o jeho předání k upálení nebylo šťastné. Trest mohl být mírnější a české dějiny mohly mít pokojnější průběh. Papež svatý Jan Pavel II. se již před 15 lety za tato pochybení Kostnického koncilu veřejně omluvil. Nezaznamenal jsem ale omluvu ze strany těch, kdo se hlásí k husitskému hnutí. Jak je známo, husité vypálili stovky kostelů a klášterů a mají na svědomí tisíce lidských životů. Nešlo jen o umučené kněze a řeholníky, ale též o katolické laiky včetně žen a dětí (např. pogrom v Chomutově). Husovské výročí je příležitostí urovnat i tyto křivdy, abychom mohli v jednotě, kterou si přáli svatí Cyril a Metoděj, jít dál.

fr. Pavel Maria OP



fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

POKOJ, KTERÝ DÁVÁ JEŽÍŠ, JE PRO VŠECHNY

Homilie papeže Františka při mši svaté v Turíně



Foto: Flickr, Hernan Piñera (CC BY-SA 2.0)

Ve vstupní modlitbě (12. neděle v mezidobí) jsme prosili: „Bože, dej ať jsme naplnění úctou a láskou k tobě, staráš se o nás (Římský misál má v italském znění doslova: „upevnil jsi nás na skále svojí lásky“ – pozn. překl.) jako Otec a nikdy nás nepřestáváš vést.“ A čtení, která jsme slyšeli, nám ukazují, s jakou láskou se o nás Bůh stará: je to láska věrná, láska, která všechno znovu tvoří, a je stálá a jistá.

Boží láska je věrná

Žalm nás vybízí, abychom děkovali Bohu, „neboť jeho milosrdenství trvá navěky“. To je láska věrná, věrnost: je to láska, která neklame, nikdy nevymizí. Ježíš vtěluje tuto lásku; je jejím Svědkem. Nikdy nás nepřestává mít rád, snášet nás, odpouštět nám a tak nás provázet cestou života podle příslibu daného apoštolům: „Jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28,20). Z lásky se stal člověkem, z lásky zemřel a vstal z mrtvých a z lásky je stále po našem boku ve chvílích pěkných i svízelných. Ježíš nás miluje stále, až do konce, bezmezně a nezměrně. A miluje nás všechny natolik, že každý z nás může říci: „Zemřel za mne.“ Za mne. Ježíšova věrnost se nevzdává ani před naší nevěrností. Připomíná nám to svatý Pavel: „I když my jsme nevěrní,

on zůstává věrný, protože nemůže zapřít sám sebe“ (2 Tim 2,13). Ježíš zůstává věrný, i když jsme pochybili, očekává nás, aby nám odpustil: On je tváří milosrdného Otce. Taková je věrná láska.

Duch tohoto světa neustále hledá novost, ale jedině Ježíšova věrnost je schopna pravé novosti a činí z nás nové lidi, nová stvoření.

Všechno znovu tvoří

Boží láska všechno znovu tvoří, to znamená, že všechno tvoří nové, jak nám připomnělo druhé čtení. Uznání vlastních mezí, vlastních slabostí je brána otevírající se Ježíšovu odpuštění, jeho lásce, která nás může v hloubi obnovit a učinit nás novým stvořením. Spása může vstoupit do srdce, když se otevřeme pravdě a rozpoznáme svá pochybení, své hříchy; pak se nám dostává zkušenosti, oné krásné zkušenosti s Tím, který nepřišel kvůli zdravým, nýbrž kvůli nemocným, ne pro spravedlivé, ale pro hříšníky (srov. Mt 9,12–13); zakoušíme jeho trpělivost, něhu, vůli spasit všechny. A co je toho znamením?

Znamením, že jsme se stali novým stvořením a byli jsme přetvořeni Boží láskou, je umění svléci děravé a staré šaty zášti a nevraživosti a obléci čistý šat mírnosti, dobrotivosti, služby druhým, pokoje srdce vlastního dětem Božím. Duch tohoto světa neustále hledá novost, ale jedině Ježíšova věrnost je schopna pravé novosti a činí z nás nové lidi, nová stvoření.

Je stálá a jistá

A nakonec: Boží láska je stabilní a jistá jako skalnaté útesy, které odrážejí prudké vlnobití. Ježíš to ukazuje v zázraku utišení bouře, když – jak podává evangelium – poručí větru a moři (srov. Mk 4,41). Učedníci mají strach, protože pozorují, že to nezvládnou. On však otevírá jejich srdce odvaze víry. Člověku volajícímu: „Už to nezvládnou“ Pán vychází vstříc, nabízí skálu svojí lásky, které se každý může chytit v jistotě, že nepadne. Kolikrát jen máme pocit, že už to nezvládneme? On je však vedle nás s nataženou rukou a otevřeným srdcem.

Draží bratři a sestry Turína a Piemontu, naši předkové věděli dobře, co znamená být „skalou“ a co znamená „pevnost“. Dosvědčuje to krásně náš známý básník Nino Costa (1886–1945): „Přímí a upřímní, takoví jací jsou, se jeví: hlavy hranaté, pulz pevný, nebojácní, mluví málo, ale vědí, co říkají, a třebaže chodí pomalu, dojdou daleko. Lid, který nešetří časem a potem – rasa svobodných a umíněných našinců. Celý svět ví, kdo jsou a když jdou kolem... celý svět je pozoruje.“ (z básně Rassa nostrana).

Stojíme pevně na této skále?

Můžeme se ptát, zda dnes pevně stojíme na této skále, kterou je láska Boží. Jak žijeme věrnou láskou Boha k nám. Stále je tu riziko zapomenout na onu obrovskou lásku, kterou nám projevil Pán. I nám křesťanům hrozí, že se necháme ochromit strachem z budoucnosti a budeme hledat jistotu ve věcech, které pomíjejí, anebo v modelu uzavřené společnosti,

kteří má tendenci spíše vylučovat než zahrnovat. V tomto kraji vyrostli mnozí svatí a blahoslavení, kteří Boží lásku přijali a rozšířili ve světě, svobodní a umínění světci. Ve stopách těchto svědků můžeme také my prožívat radost evangelia prokazováním milosrdenství; můžeme sdílet těžkosti mnoha lidí, rodin, zvláště těch křehkých a poznamenaných ekonomickou krizí. Rodiny potřebují cítit mateřské pohlázení Církve, aby postupovaly v manželském životě, ve výchově dětí, v péči o staré a také v předávání víry mladým generacím.

Věříme, že Pán je věrný? Jak žijeme novost Boha, který nás denně přetváří? Jak žijeme pevnou Pánovou láskou, jež se staví jako bezpečná hráz proti vlnám pýchy a falešných novostí? Duch Svatý ať nám pomáhá být si stále vědomi této skálopevné lásky, která nás činí pevnými a silnými v malých i velkých souženích a uschopňuje nás, abychom se neuzavírali před těžkostí, čelili životu odvážně a hleděli do budoucnosti s nadějí. Jako tehdy na jezeře v Galileji, tak také dnes na moři naší existence je Ježíš tím, kdo přemáhá síly zla a hrozby zoufalství. Po-

koj, který nám dává, je pro všechny; také pro četné bratry a sestry, kteří utíkají před válkami a pronásledováním ve snaze dosáhnout míru a svobody.

Drazí, včera jste slavili Pannu Marii, těšitelku zarmoucených, která je „malá a impozantní, neokázala jako dobrá matka“. Svěřme naší Matce církevní a občanské putování této země. Kéž nám pomůže následovat Pána, abychom byli věrní, nechávali se denně obnovovat a zůstávali pevní v lásce.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana (Mezititulky redakce)

PŘED SYNODOU

Něco se přece jenom mění. V úterý 23. června byl ve Vatikánu představen pracovní dokument budoucí, už druhé synody biskupů o rodině. V dokumentu je samozřejmě leccos, lze jej interpretovat z různých stran, ukazuje však, že diskuse pokračuje a nic není rozhodnuto. Nicméně tisková konference, na níž bylo Instrumentum laboris novinářům představeno, byla velmi vzdálená oněm konferencím v čase synody, kdy arcibiskup Bruno Forte, autor kontroverzní, nechceme-li říci přímo skandální zprávy z poločasového zasedání, sliboval brzký příchod změn ve všech sporných záležitostech.

Tentokrát byl i jmenovaný arcibiskup Bruno Forte mimořádně zdrženlivý a šetřil slovy o změnách. Novináři tento rozdíl záhy postřehli. Mnozí neskrývali zklamání nad ne dost jednoznačným souhlasem se změnami v Církvi ve vztahu k homosexuálům a rozvedeným žijícím v novém svazku. Nejvíce mě zaujala reakce kardinála Petera Erdöho, když jeden z novinářů sugeroval, že by se mělo méně mluvit o cizoložství a nepoužívat toto slovo ve vztahu ke stabilním svazkům. Kardinál Erdö, který ještě v říjnu minulého roku musel veřejně přecíst a jako generální relátor podepsat zprávu arcibiskupa Forteho, byl tentokrát velmi rázný: „Ústřední otázka těchto synod ve skutečnosti vede k tomu, co je křesťanství. Zda je přirozeným nábožen-

stím, které samo hledá stále nová řešení pro každou generaci, nebo zda jsme učedníky Krista, jenž hlásal velmi náročné, ba skandální učení o cizoložství, v rozporu s očekáváním lidí i názorem



Foto: <https://www.familyministries.org>

Vzburcovali se pastýři, probouzejí se i rodiny samotné. To nám dává naději, že se na synodě bude opravdu jednat o rodinách a jejich skutečných problémech.

většiny rabínů.“ Kardinál Erdö připomněl, že Církev během staletí neváhala zvěstovat toto náročné Ježíšovo učení o manželství a právě tak se stala nástrojem civilizačních změn na území Franků, v Maďarsku i jinde.

O dva dny později bylo v témže tiskovém úřadě Svatého stolce představeno Světové setkání rodin, které proběhne v září ve Filadelfii ve Spojených státech. Organizátoři se netajili s bezprostřední souvislostí této události se synodou, a dokonce s nadějí, že rodiny, které do Filadelfie přijedou, budou moci ovlivnit průběh synodního zasedání, jež začne přesně o týden později. „Věřím – řekl arcibiskup Filadelfie Charles Chaput, hostitel setkání a zároveň delegát amerického episkopátu na synodě –, že nepochybným přínosem tohoto shromáždění bude fakt, že problémy rodin jsou jiné než ty, na které se zaměřila loňská synoda. Jak si všichni pamatují, zdálo se, že podstatné jsou jen dvě či tři otázky, týkající se pouze některých. Většina rodin má jiné problémy a já doufám, že se nám podaří uvést je na zasedání synody.“

Tato slova budí naději. Vzburcovali se pastýři rodin, probouzejí se i rodiny samotné. Nepochybně o tom půjde řeč ve Filadelfii. Bude to šance přesvědčit Svatého otce i synodní otce, aby se na synodě opravdu jednalo o rodinách.

Krzysztof Bronk



Krzysztof Bronk, redaktor a publicista

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Blahoslavený Kamen Vičev

Katoličtí duchovní byli po nastolení komunistického režimu v Bulharsku po roce 1945 vnímáni jako nepřátelé nového zřízení, které je třeba eliminovat. Mnozí z nich se stali mučedníky pro víru. Mezi ty už beatifikované patří Kamen Vičev.

Na cestě ke kněžství

Narodil se 23. května 1893 v obci Srem u Topolgradu na jihovýchodě Bulharska, poblíž dnešních hranic s Tureckem. Při křtu dostal jméno Petr. Jméno Kamen přijal po vstupu do řádu. Pocházel z rolnické křesťanské rodiny, kde se dvě z šesti dětí staly kněžími. Rodiče byli ve většinově pravoslavné zemi členy řeckokatolické církve. Navštěvoval obecnou školu v rodné obci, v roce 1903 pokračoval na gymnáziu Kara-Agatch v Adrianopoli (dnes Edirne v Turecku), kde setrval do roku 1907. Následně studoval až do roku 1909 v Phanaraki na břehu Marmarského moře, rovněž na území dnešního západního Turecka. Poté se rozhodl pro kněžství. Dne 18. září 1910 nastoupil do noviciátu kongregace asumpcionistů, a to v Gempe v Belgii. V roce 1912 složil věčné sliby v Limperzbergu. Jako nadějný student byl v témže roce poslán do Lovaně na studium filosofie a teologie.

Ještě v době studií začal v roce 1918 vyučovat na francouzské koleji sv. Augustina v Plovdivu a v menším semináři v Kum Kapu v Istanbulu. V roce 1920 se vrátil do Lovaně, dokončil studia a v následujícím roce byl ustaven profesorem teologie v Kadiköy na předměstí Istanbulu, kde vyučoval až do roku 1925. Na kněze východního ritu byl vysvěcen v Konstantinopoli 22. prosince 1921.

V čele koleje sv. Augustina

Od roku 1927 pokračoval v dalších studiích teologie, a to v Římě a ve Štrasburku, kde získal v roce 1929 doktorát z teologie. Zabýval se také dějinami Církve v Bulharsku a publikoval řadu článků v časopisech *Istina* a *Review of Byzantine Studies*. V roce 1930 byl jmenován

profesorem filosofie a následně i prefektem studií a ředitelem koleje sv. Augustina v Plovdivu. Tyto funkce vykonával až do likvidace školy komunisty v roce 1948. Kolej měla vynikající pověst a stala se jedním z center vzdělávání bulharské



Blahoslavený Kamen Vičev. Foto: <http://kae-bg.org>

Byl vážený a respektovaný, proslul jako člověk hluboké víry, výmluvnosti a pracovitosti pro věc Církve.

inteligence. Panoval zde ekumenický duch – studovali tu společně pravoslavní, katolíci, židé i muslimové. Jako učitel byl vážený a respektovaný, coby ředitel koleje byl znám jako člověk zdánlivě vážné povahy. Proslul jako člověk hluboké víry, také svou výmluvností a pracovitostí pro věc Církve.

Vatikánský špion

Po likvidaci školy komunisty se otec Kamen stal nakrátko představeným kněžského semináře v Plovdivu. V roce 1948 museli všichni zahraniční kněží a řeholníci opustit Bulharsko a Kamen Vičev byl jmenován provinčním vikářem kongregace asumpcionistů. Kongregace, nyní už jen s 20 řeholníky, spravovala v Bulharsku 9 farností – pět řeckokatolického obřadu, čtyři latinského. Situace kongregace se nadále zhoršovala – rostly hospodářské těžkosti i státní kontrola a sledování tajnou policií. Otec Kamen byl zatčen v noci 4. července 1952 spolu s otcem Pavlem Džidžovem. Byl přiřazen k velkému vykonstruovanému mostprocesu proti duchovním a laickým aktivistům katolické církve v Bulharsku, který proběhl před Národním soudem v Sofii 29. září až 3. října 1952. V rámci tohoto procesu byli souzeni také Mons. Evžen Bossilkov a další dva spolubratři z kongregace asumpcionistů. Otec Vičev byl obviněn, že jako vatikánský špion vykonával ve prospěch Francie a USA vyzvědačství proti Bulharské lidové republice a Sovětskému svazu. Stejně jako ostatní asumpcionisté v procesu byl otec Kamen Vičev odsouzen k trestu smrti a v noci 11. listopadu 1952 tajně zastřelen. Jejich ostatky byly pohřbeny na neznámém místě. Otec Vičev byl papežem Janem Pavlem II. prohlášen za mučedníka pro víru a 26. května 2002 v Plovdivu blahorečen. V roce 2010 byl plně rehabilitován.

Vojtěch Vlček



Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracuje s Českou křesťanskou akademií a Ústavem pro studium totalitních režimů

KOHO PŘIJMEME? A CO MU NABÍDNEME?

Spory o přijetí uprchlíků se točí především kolem jejich počtu; zdá se nám, že je jich moc. Ale to není to nejdůležitější.

Podstatnější je otázka, jaké lidi k nám chceme přijmout. A nejsme – my Češi – jediní, kteří se takto ptají. Stejnou otázku si klade sousední Rakousko, kde ani vůdci politických stran nemají shodný názor: lidovci si přejí upřednostnit křesťany, což Zelení považují za „nechutné“, křesťanské humanitární organizace váhají nebo se rozhodování chtějí vyhnout, nekřesťanské protestují... Naplno řečeno: jde o muslimy. Přijímat je, nebo nepřijímat? Záleží na náboženství nebo nezáleží?

Ta nejbanálnější odpověď zní, že muslimové jsou různí. Někteří jsou radikální, jiní umírnění; radikálních je méně, jenže v absolutních číslech je to pořád mnoho, velmi mnoho. A jak je rozlišit? Vadí mi, že ani „odborníci“ (religionisté, arabisté...) si nevzpomenou, nebo nevědí, že je tu ještě třetí kategorie: muslimové (zejména muslimky), kteří jsou tajný-

mi křesťany. A není jich málo: biskupové např. z Libanonu nebo z muslimských oblastí Indie uvádějí, že nejméně čtvrtina až třetina účastníků katolických bohoslužeb jsou oficiálně muslimové, kteří si netroufají na veřejnou konverzi.

Konverzi ke křesťanství není v muslimském světě málo. Znamou postavou se zde stal koptský kněz Zakarija Butrus, který arabsky káže proti islámu: nehovoří o muslimské praxi, např. o násilí, ale rozebírá nauku a porovnává ji s křesťanským učením. Jedny arabské noviny ho označily za „nepřítele islámu číslo jedna“. Spolu se svými misionářskými spolupracovníky – většinou muslimskými konvertity – se často objevuje na arabském televizním kanálu *al-Haját (Život)*, ale i na internetu. Výsledkem jsou masové konverze, i když tajné. Islámský klerik Ahmád Al-Katání vskutku před nějakou dobou konstatoval v televizi *Al-Džazíra*, že asi šest miliónů muslimů konvertuje každý rok ke křesťanství a mnozí z nich

na základě Butrusova působení. (Pokud se to číslo zdá někomu přehnané, ať si to porovná s celkovým počtem muslimů ve světě.) Katání označil toto působení za „neslýchaný evangelizační útok“ na muslimský svět.

Mnozí západní kritikové si neuvědomují, že pro odzbrojení radikálního islámu musí být nabídnuto něco, co má ve svém středu Boha a co duchovně uspokojuje – a ne sekularismus, demokracie, kapitalismus, materialismus, feminismus atd. Pravdy nějaké víry mohou být zpochybněny a nahrazeny jedinečnou pravdou jiné víry. A vrátím-li se k původnímu tématu: co jsme schopni muslimským konvertitům nabídnout? Mravní relativismus a mezináboženský dialog?

Michaela Freiová



Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

POTŘEBUJEME NOVOU POLITIKU CÍRKVE VŮČI ISLÁMU

Díl druhý: Probudit pochybnosti, ale přitom neprobudit Kaina

V minulém díle se autor zabýval otázkou, zda je v islámu něco, co umožňuje násilí, a zda na to mají představitelé Církve upozorňovat. V této části navrhuje alternativu současné politiky Církve vůči islámu.

Má Církev upozorňovat na souvislost islámu a násilí, nebo nadále opakovat sekulární mantru, že islamistické násilí nemá s islámem nic společného? Obezřetnost nabádá vyhnout se oběma možnostem. Když zaujmeme přímočařejší postoj, riskujeme, že urazíme umírněné muslimy a možná ohrozíme životy křesťanů v islámských zemích. Na druhou stranu budeme-li kvapně hájit islámskou víru, riskujeme, že vyvoláme zma-

tek mezi křesťany a ukolébáme je k falešnému klidu v době, kdy je nutno být ve střehu.

Toto dilema ilustrují nedávné výroky papeže k časopisu *Charlie Hebdo*, který se vysmíval Mohamedovi. I když zdůraznil, že „ve jménu Božím nelze zabít“, dodal: „Nemůžete provokovat, nemůžete urážet víru druhých, nemůžete se víře vysmívat.“ „Máme povinnost mluvit svobodně,“ řekl František, „avšak bez urážek.“

Je možná diskuse?

V tom je právě ta potíž. Co když má ideologie či náboženství, o němž chcete svobodně mluvit, nekonečnou schopnost se urážet? Co když je veškerá diskuse mimo povolené meze? Nejen přisprostlé a schválně urážlivé kreslené vtipy, ale i pokojná a podložená analýza náboženských textů a učení? Jak říká papež František, úmyslně provokovat druhé není dobrý nápad, avšak v jeho poznámce schází po-

chopení aktuálního kontextu, který obklopuje diskuse o svobodě projevu.

Tímto širším kontextem je skutečnost, že islám chce umlčet jakýkoli projev, který je k němu jakkoli kritický. Říkám-li „islám“, nemyslím tím každého muslima, co jich na světě je. Ale co OIC – Organizace islámské spolupráce? Ta je největším islámským orgánem na světě, který tvoří padesát sedm zemí s muslimskou většinou a Palestinská autonomie, a také největším blokem v OSN. Jaký je hlavní projekt OIC? Podle jednoho pozorovatele „už po více než deset let šíří ‚kolektivní hlas muslimského světa‘ přesvědčení, že jakékoli hanobení muslimské víry nebo jejího proroka musí být absolutně potlačeno“. OIC svůj program neúnavně prosazuje v OSN lobbováním a schvalováním rezolucí zakazujících hanobení náboženství. Bohužel představa OIC o tom, co je to urážka, je značně širší než papežova, stejně tak představa o trestu za ni. Zatímco papež vás jen napomene, OIC vás chce poslat do vězení. Jejím cílem je kriminalizace kritiky islámu a trestání „islamofobie“ odnětím svobody.

Nejenže to je příhodná metoda, jak lidi umlčet, je to i účinný způsob potlačení jakéhokoli zkoumání radikálních muslimských aktivit. I celostátní bezpečnostní opatření zaměřená na potírání terorismu už omezil strach z toho, že budou pokládána za urážlivá. Jeden příklad za všechny: velmi efektivní program newyorské policie na sledování míst, kde se shromažďují islamisté, byl osoučen jako islamofobní a následně zrušen. Báječný nový svět, jak si ho představuje OIC, nevede ani ke svobodě projevu, ani k bezpečí. Nejenže nebudete smět říkat, že král je nahý – nebudete smět poukázat ani na to, že drží samopal a raketomet a má v plánu v příštím okamžiku zaútočit na nevěřící.

Představitelé Církve musejí brát v úvahu, že říct něco špatně může ohrozit životy křesťanů žijících na územích ovládaných muslimy. Musejí však zvážit i to, že neříkat nic s sebou nese riziko, že se celý svět stane územím ovládaným muslimy. Zdá se, že někteří biskupové jsou ochotni toto riziko podstoupit. Katolickým odborníkům na islamistickou hrozbu bylo v mnoha případech zabrá-

něno promluvit ke katolickému publiku. Jeden evropský biskup zakázal katolíkům účast v organizacích bojujících proti islamizaci. Podle některých expertů na tajné služby mají nyní teroristické spící buňky na Západě rozkaz se aktivovat. Zdá se, že katolíci mají příkaz spát dál.

V jaké situaci se nacházíme?

Tišení veškerých kritických názorů na islám může být přesto moudré, avšak jen tehdy, předpokládáme-li, že islám nemá zájem na šíření své moci. Jak na stránkách *Catholic World Report* nedávno

Je islám skutečně mírumilovné náboženství? Spočívá problém opravdu jen v hrstce radikálů, nebo je něco špatně v islámu jako takovém?

Hagia Sofia. Foto: Flickr, DarkB4Dawn (CC BY-NC-ND 2.0)



vedl P. James Schall, jestliže jednou z hlavních myšlenek islámské víry je to, že Dům války (nemuslimy) je třeba podřídit Domu islámu, pak by moudré bylo to připustit a jednat podle toho.

Jak již bylo řečeno, je to věc chápání širšího kontextu. V jaké situaci jsme? Jde stále ještě o dobře známý svět – svět, v němž si můžeme dovolit upřednostňovat starosti o takové věci, jako je citlivá ohleduplnost a otevřenost vůči všem? Nebo jsme již vstoupili do nového věku, ne nepodobného dávným dobám, kdy

křesťanství muselo bojovat o život? Jedná-li se o počátek celosvětového útoku na křesťanství, pak první povinností biskupů není chránit muslimy před urážkami, ale hájit křesťanství.

Zvažme tedy alternativní a doufejme realističtější strategii. Vychází z předpokladu, že islám, a to nejen islám radikální, ohrožuje křesťanství. Muslimský svět může procházet obdobími klidu, kdy islám ustupuje do pozadí, ale radikalismus je součástí jeho genetické struktury. Jakákoli skutečná „reforma“ bude typu „operace byla úspěšná, pacient zemřel“. To znamená, že odstraní-li se ze základních textů islámu všechny prvky násilí, šovinismu a pohrdání ženami, mnoho toho nezbude.

Islámská reformace v jistém smyslu přišla a odešla. Po většinu minulého století byl islám ctěn více tam, kde se porušoval, než tam, kde se dodržoval. Částečně v důsledku přejímání západní kultury a částečně proto, že sekulární vůdci drželi agresivní složku islámu na uzdě, dokázali muslimové dospět k umírněnějšímu praktikování islámu. Avšak jak zaznamenali mnozí komentátoři, tento umírněnější islám se ve skutečnosti rovnal ztrátě víry v islám. Muslimové začali sami sebe chápat primárně spíše ve smyslu své národní nebo etnické identity než jako muslimy. Například Egypťané byli obvykle pyšnější na pyramidy než na Mohamedova vítězství. Jak řekl bývalý ministr irácké vlády Alí Alávi: „Zdálo se, že je jen otázkou času, kdy islám přijde o veškerý prostor, který v muslimském světě ještě má.“

„Dobrý“ a „špatný“ islám

Nepokrytě řečeno (i když je možné, že z důvodů opatrnosti si nedovolíte být zcela otevření), politika Církve by se měla zaměřit na oslabení víry v islám. To je opak současné politiky, která staví na předpokladu, že existuje dobrý (autentický) a špatný (neautentický) islám, a že bychom proto měli posilovat víru muslimů v „pravý“ islám a povzbuzovat je, aby ji prohlubovali. Jak jsem uvedl již dříve, je tento plán nemožný. „Dobrý“ a „špatný“ islám jsou propojeny stejně těsně jako Dr. Jekyll a pan Hyde a nakonec vždycky převládne pan Hyde.

Jinými slovy bychom měli usilovat o zdiskreditování islámu právě tak, jako kdysi západní představitelé, duchovní a intelektuálové usilovali o diskreditaci totalitních ideologií, nacismu a komunismu. Džihád pro Alláha není nějaká nešťastná odchylka od pravé víry, je to její integrální součást. Pokud se bere vážně víra, bere se vážně i džihád, a ten se nezastaví, dokud se nepodaří podkopat a demontovat názorový systém, který ho inspiruje. Je vysoce v našem zájmu, aby muslimové začali svou víru brát méně vážně. Proto je třeba vzít na sebe obtížný a delikátní úkol zdiskreditování islámu. Tento proces by měl kromě jiného zahrnovat zpochybňování Mohamedova charakteru a spolehlivosti, autentičnosti Mohamedova zjevení, ale i jeho existence.

Kdo vypustí džina z láhve

Tento přístup přirozeně u mnoha muslimů vyvolá hněv, a proto je třeba nejprve uvažovat o metodách, jak ho uskutečnit a minimalizovat následky. Jedna z věcí, kterou je třeba promyslet, je otázka, kdo vypustí džina z láhve. Jak jsem řekl jinde, nejvhodnějšími osobami patrně nebudou papež a přední biskupové. Kdyby papež veřejně zpochybnil Mohamedovu morální autoritu, výsledkem by byly masové nepokoje a vraždění. Na druhou stranu kdyby to provedl katolický laik na satelitním kanále zaměřeném na arabský svět, obvinění z rouhání by nebylo možno hodit na katolíky obecně.

Ve skutečnosti někdo už dělá přesně to, co popisují, a v obracení muslimů na křesťanství je velmi úspěšný. Není to však katolík ani laik. Otec Zakarija Butrus je starší koptský kněz, jehož televizní pořad v arabštině se na Blízký východ vysílá ze Spojených států. Otec Butrus říká, že chce pomoci rozumným muslimům, kteří hledají pravdu, aby pochopili pravdu o islámu. Odkazuje především na islámské zdroje, neboť, jak říká, „muslimové nemají většího nepřitele než svá vlastní svatá písmena (...), která muslimy vytrvale pohoršují a uvádějí do rozpaků.“ Pomáhá i to, že svá sdělení dokáže předávat velmi přitažlivě. Podle islámského duchovního Ahmáda Al-Katáního ročně ke křesťanství konvertuje šest milionů



Foto: Flickr, bpp198 (CC BY-NC-ND 2.0)

muslimů, z nichž mnohé přesvědčilo veřejné působení otce Butrusa.

Sto otců Butrusů by mohlo pro změnu názorů muslimů vykonat hodně, aniž by přitom lůze poskytli záminku k vypálení nejbližšího kostela. Tisíc by bylo ještě lepší. Přitom ne každý z nich musí

Říct něco špatně může ohrozit křesťany žijící na územích ovládaných muslimy. Ale neříkat nic s sebou nese riziko, že se celý svět stane územím ovládaným muslimy.

být arabsky mluvícím televizním evangelizátorem. David Wood je křesťan, který na svých webových stránkách *Answering Muslims* (*Odpovědi muslimům*) uveřejňuje krátká neformální videa zaměřená na anglicky mluvící muslimy. Wood se velmi dobře vyzná v islámské teologii a má umírněný styl, který lze popsat jako „zvědaví lidé se zajímají“, jemuž je těžké odolat. Mnohá jeho informativní a často i zábavná videa jsou snadno dostupná na jeho stránkách nebo na YouTube.

Katoličtí apologeti jsou nedostižní, když dojde na diskusi o tom, co je špatného na sekularismu, ale na *Answering Muslims* se možná rádi poohlédnou po několika vodítkách pro diskusi o tom, co je špatného na islámu.

Překročit omezený horizont myšlení

Důležité je „outsourcovat“ úkol hlásat pravdu tak, aby se Vatikán nestal terčem uměle vyvolaného běsnění davu. Vatikán však může za scénou pracovat na vybízení katolíků k tomu, aby na islám pohlíželi kritičtěji. Dále by Řím měl dát teologům a laikům mlčky souhlas k tomu, aby překročili omezený horizont myšlení typu „uctívají stejného Boha jako my“. Samozřejmě budou existovat rizika, ale jednou z výhod široce decentralizované kritiky islámu je rozložení rizik. Teologické a historické diskuse, ať tištěné či na videu, nejsou pro muslimskou lůzu tak přitažlivé jako úmyslně urážlivé komiksy.

Jistě nedoporučuji frontální útok na všechno, co je muslimům drahé, ve stylu *Charlie Hebdo*, ale spíše pomalý proces desenzibilizace, aby si muslimové zvykli na myšlenku, že islám je předmětem kritiky. Účinnost působení otce Butrusa částečně spočívá v jeho schopnosti citovat islámské zdroje, proti nimž mus-

limské publikum dost dobře nemůže nic namítat. Hlavně tkví ale v tom, že muslimy vede k tomu, aby si zvykli akceptovat kritiku Mohameda. Když muslim poprvé slyší debatu o Mohamedových charakterových vadách, je dost pravděpodobné, že se naštve. Ale co potřeby? A podvacáté? Přístup spočívající ve snižování citlivosti může být velmi účinný, jak by katolíci měli vědět. Každý rok okolo Vánoc a Velikonoc nás média častují subtilními i méně subtilními pokusy o podkopání víry v křesťanství. Nepamatuji si aktuální názvy všech reportáží na titulních stranách časopisu *Time* a *Newsweek* nebo speciálních svátečních zpráv v televizi, ale obvykle je to něco jako „Skrytá evangelia“, „Skutečný Ježíš“, „Tajný život Maří Magdalény“ apod. Smyslem těchto „objevů“ je vyvolat pochybnosti. A také se jim to daří. Použití stejné postupy proti islámu může křesťanům připadat nefér a také by to tak bylo, kdyby se křesťané uchýlili k použití stejné nečestné taktiky. Ale zatímco slabé důkazy, které prezentují média, vycházejí z pochybných zdrojů, jsou argumenty proti islámu hluboce zakořeněny v hlavních islámských pramenech, jak upozorňuje otec Butrus. Článek o Mohamedových mnoha manželkách (a konkubínách) může být urážlivý, ale jeho výhoda je v tom, že je věcně správný. Nebo abychom uvedli méně citlivé téma, co třeba práce o přibývajících archeologických důkazech toho, že vyprávění o islámském „zlatém věku“ výrazně přehání?

Efekt dopadající kapky

Naštěstí i někteří novináři v mainstreamových médiích začínají zpochybňovat zavedený způsob, jak se mluví o islámu. Shodou okolností jsou mnozí z nich katolíci – Michael Coren z televizní stanice *Sun News*, Bill O'Reilly, Sean Hannity, Megyn Kellyová a Jeanine Pirro z *Fox News*. Začínají klást zásadní otázky: Mluví muslimští apologeti pravdu? Je islám skutečně mírumilovné náboženství? Spočívá problém opravdu jen v hrstce radikálů, nebo je něco špatně v islámu jako takovém? Budou-li se tyto problémy vznášet večer co večer, nelze „efekt dopadající kapky“ podceňovat. Jestliže se dostatečný počet lidí na Západě zapojí

do nekonfrontačního zkoumání principů islámu („já se jen ptám“) a bude to dělat dostatečně často, lze úroveň pochybností významně zvýšit.

Právě na to bychom se měli zaměřit. Cílem není naštvat muslimy, ale dosáhnout toho, aby se kvůli své víře cítili nespokojeni. Bude-li vzneseno dostatečné množství otázek, alespoň někteří si je začnou klást rovněž. Zdůrazňuji podstatu: naším cílem nemá být oddělit muslimy od radikálních projevů jejich víry, ale oddělit je od jejich víry, byť postupně. To první je



Foto: Flickr, david_shankbone (CC BY 2.0)

Až nám na dveře zaklepe kalif a bude po nás chtít džizju, budeme vědět, co to je?

nemožné, protože islám je v zásadě radikální náboženství. Chcete-li důkaz, podívejte se na Saúdskou Arábii, kvintesenci islámského státu. Je to nejislámštější, ale také nejradikálnější národ v muslimském světě. I když saúdská vláda je dost chytrá na to, aby veřejně odsoudila útok na *Charlie Hebdo*, své vlastní rouhače bez váhání vězní. Zatímco saúdský velvyslanec kráčet v pochodu „Je Suis Charlie“ v Paříži, v jeho vlasti mladý blogger Raif Badávi dostával prvních padesát z tisíce ran bičem, k nimž byl odsouzen za „urážku islámu“. Saúdská Arábie rovněž týden co týden na veřejných náměstích utíná ruce (zlodějům) a hlavy (odpadlíkům). Bible, růžence a kostely jsou přísně zakázány. Vyzýváte-li muslimy, aby prohloubili svou víru, výsledkem bude takové místo, jako je Saúdská

Arábie nebo – v šíitském světě – Íránská islámská republika.

Říkat pravdu samotným katolíkům

Jestliže se výše uvedené stále ještě zdá na církevní vkus vůči muslimům příliš konfrontační, pak by se politika Církve měla zaměřit alespoň na to, aby říkala pravdu samotným katolíkům. Pokud jde o povahu islámu, jsou katolíci v současnosti zásadním způsobem mateni. Papež a preláti nemusejí na islámu hledat chyby, ale ani by ho neměli posilovat. Biskupové nemusejí islám nutně odsuzovat, ale ani by neměli mluvit o tom, jak si ho váží, nebo přemítat o jeho (údajných) podobnostech s křesťanstvím. Můžete vyjádřit úctu k muslimům, ale skutečně chcete vyjadřovat i úctu k islámu?

Křesťané se mohou ocitnout v nebezpečí, jestliže si muslimy přespříliš znepřátelí, ale stejně tak je může ohrozit, budou-li krmení ukliďujícími kliše. Mnoho katolíků právě teď dochází k poznání, že něco jako právo *šaría* skutečně existuje a rychle se šíří. Další zjišťují, že v rozporu s tím, co se učili na katolických školách a univerzitách, není džihad duchovní boj v nitru člověka, ale něco mnohem zlověstnějšího. Jiní dosud spí. Až jim na dveře zaklepe kalif a bude po nich chtít *džizju*, budou aspoň vědět, co to je?

Neudržitelná situace, v níž se dnes nachází tolik křesťanů, je zčásti důsledkem toho, že jim Církev neposkytla úplnější informace o islámu. Kdyby se biskupové bývali více zaměřili na nebezpečí, možná by na ně křesťané byli lépe připraveni. Avšak právě protože Církev zaujala „oficiální“ postoj k islámu a protože tento postoj byl jednostranný a zjednodušující, jsou katolíci mnohem víc pozadu, než kdyby tomu bylo jinak.

Netvrdím, že znám klima, které převládalo v nigerijské církvi před Boko Haram nebo v irácké církvi před příchodem ISIS, ale domnívám se, že jelikož Církev je univerzální, předávali místní biskupové svým věřícím víceméně totéž poselství, které sami obdrželi z Říma. Jinými slovy: „Nebojte se, muslimové uctívají téhož Boha jako my; mizivá menšina extremistů, kteří dělají problémy, pro nás nepředstavuje pravý islám.“ Tyto uklidňující řeči

(„islám znamená pokoj“) nejsou jediným problémem. Celkovou nepřipravenost znásobovalo další jednostranné vysvětlení událostí. Mnoho lidí v Církvi se přehnaně soustředilo na jiné tvrzení, totiž že kořenem nespokojenosti muslimů je arabsko-izraelský konflikt. Protože totéž vysvětlení nabízelo mnoho světských odborníků, vypadalo jako rozumný předpoklad. Výsledkem však bylo to, že mnoho představitelů Církve nezaznamenalo dynamiku, která vede k násilí, v samotném islámu.

Nastal čas uvažovat o nové politice, která by upozornila křesťany na rizika a zároveň zasela semeno pochybností do myšlení muslimů. Tato politika vyzývá k nebezpečné práci na diskreditaci islámu, je to nicméně ta bezpečnější alternativa. Pokračování současné politiky se pravděpodobně ukáže jako mnohem nebezpečnější. Navrhovaný přístup je založen na jednoduché zásadě, že nejlepší politikou stále ještě je čestnost, byť zmírňovaná taktikou. V dalším a posledním

dílu této série článků navrhnou některé konkrétní metody, jak by Církev měla provádět rozumnější politiku vůči islámu.

William Kilpatrick
<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Lucie Cekotová
(Mezitimulky redakce)



William Kilpatrick,
psycholog, pedagog,
publicista, dříve profesor
na Boston College

DOKUMENTY Z VATIKÁNSKÉHO ARCHIVU O GENOCIDĚ ARMÉNŮ

V době arménské genocidy byl Svatý stolec jedinou světovou institucí, která se zastala trpících Arménů bez ohledu na vyznání a informovala svět o páchaných zvěrstvech.

Vyvraždění 1,5 milionu křesťanských Arménů (katolíků a vyznavačů tzv. arménské církve) roku 1915 v Turecku s odůvodněním, že by mohli sehrát roli páté kolony ve prospěch Ruska, je druhou genocidou v moderních dějinách (tou první bylo vyvraždění stovek tisíců katolíků ve francouzském Vendée během Velké francouzské revoluce). Vatikánský archiv poskytuje k tomu cenné doklady.

30. července 1915 generální opat řádu mechitaristů na Blízkém východě mons. Ghiurekian píše papeži Benediktu XV., že „plánem turecké vlády je Arménie bez Arménů“. Arménsko-katolický arcibiskup z Chalcedonu mons. Peter Kojunian 30. září 1915 papeži sděluje, že „k hrůzám této války... patří masakr Arménů v Turecku, který nařídila turecká vláda a z velké části již provedla. Jedná se o systematickou likvidaci Arménů v Turecku.“ A superior kapucínského řádu v tureckém Erzurumu Rakušan P. Norbert Hofer píše v říjnu 1915 do Říma: „Potrestání arménského národa je pouhou záminkou zednářské turecké vlády k bezrestnému vyvraždění všech křesťanských elementů v zemi.“ Jeho řádo-

vý spolubratr a krajan P. Michael Liebl k tomu dodává: „Ve skutečnosti nebyli k smrti odsouzeni Arméni, ale křesťané, jak bylo dohodnuto na tajné konferenci mladoturecké strany v Soluni před pěti až šesti lety.“ Apoštolský delegát Svatého stolce v Cařihradu mons. Angelo Dolci



Foto: Wikimedia Commons

píše 20. srpna 1915 papeži: „Je nemožné udělat si představu, co se zde děje. Veškeré arménské obyvatelstvo je vyháněno ze svých měst a vesnic a odvlékáno na neznámá místa. Jsou to z velké části staří lidé, ženy a děti. Musí urazit pěšky mnoho kilometrů do pouště, doprovázeni ozbrojenou eskortou, která každého, kdo již fyzicky nemůže dál, bez milosti

zabíjí.“ Zdraví muži v produktivním věku odváženi nebyli, vojáci je ihned střelili. Z těch ostatních, které turecká vláda nařídila deportovat do pouště, jen 20 procent došlo do cíle, většina cestou zemřela nebo byla povražděna. A z těch, co dorazili, přežila v poušti pouhých 3 procenta.

V Turecku tenkrát vládla tzv. mladoturecká strana, jejíž jádro tvořili důstojníci a intelektuálové. Hlásili se sice k islámu jako ke státnímu náboženství, ale to jim nebránilo akceptovat myšlenky osvícenství a Francouzské revoluce. Ty chtěli využít v boji proti křesťanství, v němž viděli největšího nepřítele Turecka, do islámu tyto ideje implantovali pouze částečně a to tak, aby nenarušily jeho vnitřní strukturu. Mladoturci také zakládali zednářské lóže. Jejich jednotícím prvkem byl nacionalismus, snaha obnovit zaniklou slávu Osmanské říše. Vedl je Talaat Bey, ministr vnitra, který genocidu Arménů osobně nařídil.

Papež Benedikt XV. celkem třikrát veřejně odsoudil turecké vraždění Arménů a prostřednictvím mons. Dolciho podnikl řadu diplomatických intervencí. V červenci 1915 vyzval dopisem turec-

kou vládu, aby se vyjádřila ke zprávám o statisících Arménů vražděných a odvlákných do pouště, kde umírají vysílením a hladem. Žádná odpověď. V září napsal papež otevřený dopis přímo tureckému sultánovi Mehmedovi V., kde jej žádá o zákrok ve prospěch trpících Arménů. Vatikánský vyslanec mons. Dolci se domáhal audience u sultána, který ho po dlouhém otálení nakonec přijal, aby mu sdělil následující: „Tyto akce jsou nezbytné pro bezpečnost země. Je nemožné rozlišit, kdo je mírumilovný a kdo povstalecký element.“ V prosinci 1915 ve veřejné alokuci Benedikt XV. mluvil o „nepopsatelném počtu“ milionu Arménů arménského i katolického vyznání, mezi nimiž zmínil 48 biskupů a 4500 kněží, kteří byli povražděni. Katolíci ztratili 5 biskupů, 140 kněží a 42 řeholních osob. Jedna řeholnice, která přežila, popsala ve svých vzpomínkách, že byla ze svého kláštera spolu s pěti

spolusestrami vyvečena, vojáci je svlékli do naha a takto musely za čtyřicetistupňových veder jít desítky kilometrů do pouště bez jídla a vody. Ona jediná přežila, jejích pět spolusester zemřelo vyčerpáním, hladem a žízní při pochodu. Z pouště se jí podařilo v přestrojení uprchnout mimo dosah tureckého státu a vydat toto otřesné svědectví, dnes uchovávané ve vatikánském archivu.

Benedikt XV. se též obrátil na vlády Německa a Rakousko-Uherska, neboť tyto státy byly válečnými spojenci Turecka. Žádal je, aby zakročily ve prospěch Arménů, obě země však neudělaly nic. Nečinně přihlížely i mocnosti Dohody a USA, ačkoli americký vyslanec v Turecku Henry Morgenthau v červenci 1915 psal do Washingtonu: „Zdá se, že se zde pod záminkou boje proti rebelům uskutečňuje program zničení celé rasy.“ Svatý stolec se tak stal v té době jedinou světovou institucí, která se trpících Arménů

bez ohledu na vyznání zastala a informovala svět o těchto zvěrstvech.

Je signifikantní, že při této genocidě se spojili vyznavači islámu (byť umírněného a neortodoxního v podání mladoturecké strany) se stoupenci osvícenských a zednářských ideálů. To je pro nás, křesťany 21. století, varující, protože nepřátelé Kristovi, i když stojí jinak nemiřitelně proti sobě, se dovedou bez skrupulí spojit, když se jedná o likvidaci Církve.

PhDr. Radomír Malý

Informace čerpány z článku Michael Hesemann: *Was uns Dokumente aus dem Vatikanarchiv ueber den Voelkermord an den Armenien berichten*, Fels 6/2015



PhDr. Radomír Malý,
historik a publicista

HUSOVSKÉ PARADOXY

V našich dějinách najdeme množství rozmanitých představ o Janu Husovi. Nakolik jsou věrné realitě?

Kostnický koncil je historicky jedinečným církevním shromážděním v tom, že se explicitně povýšil nad papeže, což se nikdy předtím a nikdy poté v dějinách Církve nestalo. Podle buly *Haec sacrosancta* z 26. března 1415 se autoritě koncilu měl podrobit „každý, byť by se jednalo o samotného papeže“. Tímto „oslím můstkem“ si koncil posloužil pod tlakem dobových okolností existence trojpapežství a nutnosti tuto neúnosnou situaci řešit. I když později zvolený legitimní papež Martin V. dokumenty koncilu následně schválil svojí – opět – svrchovanou papežskou autoritou, z hlediska církevního pravověří nesplňoval koncil v období, kdy Husa odsoudil, základní atribut souladu s církevní disciplínou, plynoucí z věroučného pojetí papežského primátu, podle něhož náleží poslední slovo vždy samotnému papeži a nikomu

není dovoleno papeže soudit (*prima sedes a nemine iudicatur*). V tomto smyslu tedy „nepravověrný“ koncil soudil nepravověrného Husa.

Privilegium obhajoby před koncilem

Žádné osobě obviněné z hereze nebylo v dějinách dáno té jedinečné příležitosti, aby se mohla hájit před ekumenickým koncilem, shromážděním reprezentujícím celé světové křesťanstvo. Obvinění jinak bývali souzeni buď biskupem, anebo tribunálem, jehož úlohou bylo zjišťovat přítomnost a působení heretiků, čili soudem inkvizičním. Někteří obvinění se dostavovali hájit k papežům (např. Milíč z Kroměříže). Samy koncily nešetřovaly odsudky heretiků a jejich doktrín („bezbožný Origenés“), avšak vždy *ex post*; žádný z podezřelých nestal

přímo před koncilem. Do kostnického sněmu a nikdy po něm se tedy nestalo, že by se mohl před tak reprezentativním a vrcholným orgánem Církve obhajovat konkrétní jednotlivec. To, co se zdá být ponížením, že se totiž Hus musel v Kostnici „potupně“ zodpovídat, je ve skutečnosti privilegiem, jehož se jinak nikomu v dějinách nedostalo. Navíc šlo o koncil, který sesazoval papeže, zatímco český mistr se před ním hodlal hájit způsobem navozujícím spíše žánr univerzitní disputace. Koncil ovšem nehodlal disputovat ani se samotnými sesazovanými papeži.

Třicet heretických vět

V dnešní době není pochopitelné, proč se ve středověké Církvi tolik dbalo na věroučnou čistotu a „vyreparovávaly se“ jednotlivé výroky, u nichž pak měla být konkrétně určena jejich nepravověrnost,

tak jako je tomu i u třiceti výroků Husových, odsouzených v Kostnici. Vždyť i sama katolická církev dnes již působí spíše jako agentura obecného světového dobra a pořadatelka volného času věřících než jako „zkostnatělá“ instituce, jež by se obrňovala pletivem dogmatických pouček, jakkoli je jí to ještě někdy zcela zbytečně vyčítáno. Věřoučná jednota je ovšem podstatným kritériem smyslu existence Církve jako takové a bezrozpornost výpovědi o tom, jak Kristus v Církvě působí, je samotným předpokladem její identity a sebereflexe. V dřívějších dobách se ovšem rozvolňování věrouky a církevní disciplíny pravidelně stávalo také rozbuškou společenských nepokojů a záminkou k ozbrojeným konfliktům, proto bylo zájmem světské moci, aby se hereze nešířily. „Otci vlasti“ Karlu IV. se vše promíjí, tedy i to, že právě on povolal do Čech inkvizici a několik desítek hranic skutečně vzplálo. Kostnický koncil nepožívá takové shovívavosti.

Panna Orleánská, svatá Johana z Arku, adresovala bojovným husitům roku 1430 výhružný list, ve kterém nešetří kritikou jejich bohorovný postoj vůči hodnotě lidských životů i barbarské ničení posvátného umění. Ona sama byla odsouzena inkvizičním tribunálem, avšak proces byl zjevně zmanipulovaný a s historickým odstupem – roku 1920 – došlo i k jejímu svatořečení. Těžko si lze však představit, že by všech třicet heretických vět bylo koncilními otci Husovi lživě připsáno a zlovolně podsouváno. Problém spíše spočíval v Husově zjevné neochotě se autoritě koncilu podrobit. Vynaložil titánské úsilí, aby obhájil, že jeho pravda je pravověrnou, avšak zjevně mu scházela potřebná sebereflexe, která by jej přivedla k poznání, že také on sám by se snad mohl alespoň v něčem mýlit. Z tohoto úhlu pohledu je třeba pohlížet na problém, proč katolická církev dodnes není ochotna Husa svatořečit, ačkoli z úst vrcholných představitelů Církve již zazněla na jeho adresu nejedna morální rehabilitace. V případě Jany z Arku svatořečení možné bylo.

Dvojí metr

Ecclesia abhorret a sanguine – Církev se děsí krve. Trest smrti upálením, který vykonávalo na usvědčeném heretikovi

„světské rameno“, byl mimořádně bolestivý, i když nekrvavý. Snaha klasické katolické apologetiky poukazovat na to, že nikoli Církev, nýbrž toto „rameno“ (*brachium saeculare*) vykonávalo krutý trest, vyznívá zcela naprázdno. Žižkovi „Boží bojovníci“ jsou však národní hrdinové, takže žádnou apologetiku nepotřebují. Uchylovali se k trestání upalováním většinou hromadně, totiž obklíčovaním a zapalováním objektů, v nichž byli přítomni jejich nepřátelé. Trnem v oku jim



Kamil Vladislav Muttich: Poslední vyzvání mistru Husovi k podepsání odvolací formule. Foto: Wikimedia Commons

byli především řeholníci. Husitští kritici se pohoršovali například nad tím, že „mniši páchají smilstva s jeptiškami“ a Boží soud nad nimi bylo zapotřebí uspišit již na této zemi. Po sto letech pak Husa jako kritika Církve pozitivně vyzdvihl Martin Luther, augustiniánský řeholník, který se oženil s řeholnicí.

Katolík vzorem nekatolíků

Samotný Hus byl ovšem mravně bezúhonným knězem. Jeho osobnost v zásadě odpovídá ideji katolického kněze, který dodržuje celibát, modlí se kanonické hodinky, zbožně slouží mši svatou, uctívá svátost eucharistie a vyznačuje se též upřímnou mariánskou zbožností. Je mnoho nekatolických církví, které se na Husa odvolávají, avšak žádná z nich takový typ duchovenské služby, boho-

pocty a úcty nezná, neboť uvedené disciplinární a věroučné atributy odmítá. Husovo kněžství se tak ovšem v jejich pojetí stává pouze jakýmsi překonaným reliktem středověku, který by Hus později jistě odmítl. Ve skutečnosti nelze Husa pochopit jinak než právě jako katolického kněze. Není možné vypreparovat z jeho osobnosti pouze některé prvky – především odpor vůči církevnímu „establishmentu“ – a pominout nejnvtitnější zdroje jeho duchovního života.

Klanění autoportrétu

Ačkoli Hus nebyl „vynálezcem“ přijímání pod obojí, hnutí, které se na něj odvolávalo, považovalo kalich za svoji vlajkovou loď, a to do té míry, že se budoucímu papeži Piu II. jevilo, že „Češi jsou spíše uctívači Bakchovými než Kristovými“. Po odeznění násilné a destruktivní fáze husitství se umírnění „utrakvisté“ – strana podobojí – toužili prezentovat jako věrní synové Církve. Vlastního biskupa sice neměli, ale úspěšně usilovali o to, aby vždy některého putujícího biskupa ke svěcení jejich kněží přesvědčili. Podmínkou ovšem bylo, že kandidáti odpřísáhnou, že přijímání pod obojí není ke spáse nezbytně nutné. Je také dochován obraz, na němž Hus coby ministrant drží roucho svatého Vojtěcha při eucharistickém proměňování. Teprve Martinu Lutherovi se listem *De instituendis ministris ecclesiae* (1523) podařilo české kališníky přesvědčit, že svátostné kněžství je pro ně zbytečné. Byla to tak až protestantská reformace, která se sice k Husovi kritizujícímu Církev hlásila, avšak nejevila smysl pro to, co zásadně utvářelo Husovo duchovní zázemí. Ano – lze postavit na piedestal osobnost, již chceme ovšem rozumět pouze po svém, takže touto cestou dochází ke klanění autoportrétu. O tom ostatně svědčí celý kaleidoskop rozmanitých představ o Husovi, které se v našich dějinách objevovaly.

P. Stanislav Příbyl
(Mezititulky redakce)



P. Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., J.C.D.,
docent církevního práva,
Teologická fakulta JČU
v Českých Budějovicích

FILIÁLKA ŘÍMA

„Nejsme jenom filiálkou Říma,“ prohlásil německý kardinál Reinhard Marx v diskusi po prvním shromáždění biskupské synody o rodině. Jeho výrok vyvolal další debaty o tom, jak by měl vypadat vztah místních církví k celku Církve, jednotlivých biskupských konferencí k centru katolické církve v čele s papežem.

Kardinál Marx mluvil především o způsobu pastorace: „Každá biskupská konference je odpovědná za pastorační péči v jejich kultuře a musí zvěstovat evangelium jejich vlastní unikátní cestou. Nemůžeme čekat, až synoda vyhlásí, jak zde máme uskutečňovat pastorační rodiny.“ Ale lapidární výrok o filiálce Říma se dá aplikovat také na církevní nauku, přesněji na její realizaci v praxi, na její modifikaci v místních podmínkách: co kdyby v některé diecézi rozhodli, že vzhledem k zdejšímu poměru a převládající realitě bude přípustné něco, co zatím podle předpisů dovoleno není? V oblasti manželství a předávání života takové naléhavé problémy jsou. Mnozí se už těší na různé úlevy a dispense.

Vztah Říma a místních církví byl v dějinách opravdu pestrý. Už apoštolové v Jeruzalémě rozhodovali o zachování obřizky a podobných rituálů: byla to otázka nauky, nebo jenom pastorace?

Byly doby, kdy představení chudých řeholí v Římě řešili problém, zda členové těchto řeholí v zaalpských zemích mají chodit po celý rok bosí a smí používat jiný olej než olivový. A „římské občanství“ cítili katolíci na celém světě a vnímali ho i jejich protivníci. Můj dědeček ještě zažil po první světové válce agitaci pod heslem „Pryč od Říma!“, která prý vypadala i tak, že dotyční agitátoři před kostelem volali na lidi jdoucí ze mše, často na své známé: „Ještě ses nedal vypsát z Říma?“ To znamená: ještě ses nedal vyškrtnout z katolické matriky a zapsat do té naší československé? Římské křesťanství prý bylo vnuceno našemu národu místo českého... Úvahy o vztazích k Římu se přízračně vyskytovaly v dobách církevních rozkolů.

Svatý Irenej z Lyonu, biskup a mučedník, žil asi v letech 135–202 a kolem roku 190 napsal:

„Když Církev přijala tuto zvěst a tuto víru, kterou jsme právě vyznali, byť rozptýlena po všem světě, bedlivě ji střeží, jako by přebývala v jediném domě. A věří zvěstované pravdě, jako kdyby měla jedinou duši a jediné srdce, a jednomyslně ji zvěstuje, učí a předává, jako kdyby měla jediná ústa. Neboť i když se ve světě mluví rozličnými jazyky, síla tradice je vždy táz. A ani církve založené v Germánii nevěří

jinak ani nic jiného nepředávají, stejně jako ty z Iberie, zemí keltských, z Východu, Egypta a Libye nebo zprostřed světa.“

Ó, to by bylo krásné! Mluvit různými jazyky a všude přebývat jako v jednom domě.

Jsmo tedy filiálka Říma? Slovo „filiálka“ je odvozeno od latinského „filia“ = dcera.

Karel Komárek
vysokoškolský pedagog



Být sama sebou

Prázdninový týdenní interaktivní kurz pro dívky ve věku 12–18 let, zaměřený na získání zdravého sebevědomí a uvědomění si svojí jedinečnosti, v souladu s morálním učením katolické církve.

Témata: osobnost, komunikace, partnerské vztahy, lidská sexualita, závislosti, zdravá výživa, kadeřnictví a kosmetika spolu s praktickými ukázkami líčení.

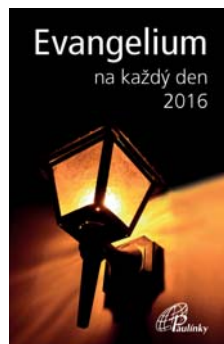
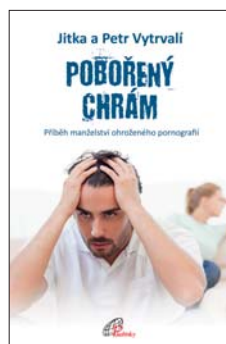
Konkrétní termíny, přihlášky a další informace na <http://www.cenap.cz/wks-byt-sama-sebou.php>

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ A KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, tel.: 224 818 757, mobil 733 755 999

on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, e-mail: objednavky@paulinky.cz



Jitka a Petr Vytrvalí: Pobořený chrám

Příběh manželství ohroženého pornografií. Skutečné svědectví manželů, jejichž vztah byl vystaven velké zatěžkávací zkoušce. Co jim pomohlo obstát? Předmluvu ke knize napsal uznávaný psycholog PhDr. Jaroslav Šturma. Brož., 79 str., 99 Kč

Evangelium na každý den 2016

Každodenní průvodce pro ty, kdo touží číst a rozjímat evangelium v rytmu liturgie Církve. Evangelijní úryvek příslušného dne je doprovázen krátkým komentářem, tentokrát od Silvana Faustiho. 99 Kč

Již znáte z předešlých let:

Kapesní diář 2016. Brož., plastové desky v barvě modré a bordó, 144 str., 88 Kč

Liturgický kalendář 2016. Brož., 64 str., 48 Kč



Jak to vidí Ferdinand Peroutka

Česko bez islamistů?

To, zda se podaří českou veřejnost účinně chránit před nebezpečím islamismu, záleží jen na nás, na našich církvích a na pochopení našich volených zástupců.

Nápor blízkovýchodních a afrických běženců už začíná pociťovat i Česká republika. Třebaže většina migrantů nemá Česko za cílovou destinaci, část jich u nás jistě zakotví. Zřejmě to nebude oněch 1853 uprchlíků, jež nám naoktrojovala Evropská komise, ale k tisícovce, o níž mluvil místopředseda vlády Pavel Bělobrádek, asi nebude daleko. Půjde o nekompatibilní jedince tíhnoucí do ghatt, anebo o lidi schopné začlenění? To je stěžejní otázka, na jejímž řešení bude záležet nejen úspěch integrace běženců, ale také životně důležitá bezpečnost naší i příští generace.

Skutečné počty uprchlíků, které přijmeme, budou záviset hlavně na absorpční schopnosti české společnosti, kondici azylového systému a možnostech státní kasy. Ale také na propustnosti vnějších hranic Evropské unie a pružnosti budování bezpečných zón na pomezí Evropy pro běžence bez šance na azyl. Jistě je třeba dát přednost humanitárním migrantům před ekonomickými a pečlivě vybírat podle kultury a místa původu. Správný směr naznačila česká vláda, parlament i koaliční politické strany, když stejně jako Velká Británie a země Visegrádu jednomyslně odmítly povinné kvóty. Neuvážený návrh kvót by nejen neřešil příčiny migrace, ale navíc by ještě pomáhal pašeráckým gangům, ženoucím uprchlíky na rozpadajících se lodích do smrtelného nebezpečí.

České úřady, vláda i parlament by měly respektovat pochopitelný strach našich občanů z potenciálních teroristů ze zemí infikovaných radikálním islamismem. Protože nejvíce migrantů proniká do Evropy z pásu chaosu a nestability postiženého konflikty, chudobou a islamistickým terorem, je třeba dělat zásadní rozdíly mezi utečenci. Zda patří k pronásledovaným a prchají před terorem, nebo za lepšími sociálními podmínkami, anebo se skrytě nepřátelskými úmysly vůči cílovým teritoriím. Ze Sýrie, kterou kromě muslimských obyvatel obývaly

i 2,3 mil. křesťanů (maronité, katolíci, pravoslavní, protestanti, nestoriáni) prchají statisíce obyvatel, pronásledovaných Islámským státem. Stovky tisíc křesťanů ze stejného důvodu uprchly z Iráku. Také ve východoafrické Eritreji, odkud lidé utíkají před diktátorským režimem, zhruba polovina obyvatel vyznává křesťanství. „Je nutné rozlišovat mezi těmito uprchlíky, kteří si útekem spolu s celou rodinou a dětmi zachraňují život či zdraví, a mezi ekonomickými migranty. Vesměs zdravými mladými muži, kteří dokáží zaplatit deset tisíc euro pašerákům. Tito pašeráci se přitom o zisk dělí s Islámským státem, který kontroluje přístavy v Libyi,“ připomíná na svém blogu Pavel Bělobrádek.

Rozpaky nicméně vzbuzuje 50 tisíc migrantů, kteří z vysněného nezávislého Kosova (prosazeného „humanitárním“ bombardováním a pod patronátem EU) letos zamířili přes Srbsko a Maďarsko do Německa. Je to sice problém hlavně německý, ale ukazuje rozpínavost kosovskoalbánského etnika uvnitř Evropy. Laxní úloha Evropské unie, jež kromě diktátu imigračních kvót nevyvíjí potřebnou aktivitu k zvládnutí uprchlické krize, bohužel odpovídá celkovému přístupu bruselské byrokracie k evropským hodnotám, k bezpečnosti národních států i celé unie. A to už od chvíle zamlčení úlohy křesťanství v základních unijních dokumentech. Nejde jen o soustavnou snahu o zpochybnění přirozených lidských práv a tradičních hodnot na úkor sociálně inženýrských pseudopráv, ale také o nedůsledný postoj vůči hrozbám evropské civilizaci a demokracii. Patří k tomu i totální neúspěch bohatě dotovaného Euro-Středomořského partnerství, které mělo předejít právě takové krizi, jako je nynější invaze mimoevropských běženců do Evropy.

Velmi rozumný hlas naopak zaznívá z Polska, které se rozhodlo přijmout 60 křesťanských rodin ze Sýrie a usiluje o přijetí dalších 250 rodin. „Křesťané, kte-

ří jsou v Sýrii pronásledováni barbarským způsobem, si zaslouží, aby křesťanská země, jakou je Polsko, rychle zareagovala a poskytla jim pomoc,“ uvedla polská premiérka Ewa Kopaczová. Neměl by být problém, aby polský příklad následovaly i tři zbývající země Visegrádské čtyřky – Česko, Maďarsko a Slovensko. Vždyť také alianci V4 inspirovala spolupráce tří křesťanských králů – českého krále Jana Lucemburského, uherského krále Karla I. Roberta a polského krále Kazimíra III. Velikého. O snaze českých křesťanů pomáhat blízkovýchodním a africkým bratrům není pochyb; už na počátku protikřesťanských masakrů v Iráku a Egyptě žádali českou vládu o poskytnutí azylu těmto běžencům a zavázali se k všestranné pomoci při jejich integraci.

Přirozené soustředění na kulturně blízké a sociálně adaptabilní skupiny může přinést všem stranám jen prospěch. Křesťanské církve jsou schopné pomáhat při výběru a prověřování uchazečů o azyl jak v mimoevropských uprchlických táborech, tak uvnitř svých zemí. Neřešitelné, alespoň v ČR, není ani ubytování rodin např. na nevyužívaných farách nebo v azylových zařízeních financovaných z restitučních náhrad či výnosů církevního podnikání. Také u samotných věřících lze počítat s mimořádným nasazením, zejména v pomoci při výuce jazyka a při obstarání pracovních příležitostí. Vložené humanitární úsilí se může jen vyplatit a vrátit: kromě záchrany životů neohroženějších uprchlíků a záruky klidné koexistence mezi přistěhovalci a tuzemci bude přínosné i postupné vyrovnávání populačního deficitu. To, jestli se podaří českou veřejnost účinně chránit před nebezpečím islamismu, záleží tedy jen na nás, na našich církvích a na pochopení našich volených zástupců. Teď je ten čas, kdy se o to můžeme pokusit.

*Ferdinand Peroutka
novinář a publicista*

Letem světem

Média celé Evropy, Česko nevyjímaje, jsou plná zpráv o uprchlících. Najdeme též na internetu mnoho videí nebo fotografií, které zachycují, jak se většinou **mladí, zdraví a schopní muži černé pleti snaží dobýt kamion, aby se přidali k nákladu a např. z francouzského Calais odcestovali do Velké Británie.** Staví vlastními těly dopravu, brzdí nákladní dopravu v Evropě, hází kamení na ty, kteří je nechtějí vzít s sebou do nového světa. K tématu uprchlíků se v tomto prostoru neobjeví nic zásadního, protože náročnost problematiky přesahuje tento rozměr i žánr, ale dovolujeme si upozornit na **velmi pěkný, podnětný rozhovor, který poskytl Parlamentním listům otec arcibiskup Jan Graubner.** Jeho slova, pastýřské listy či texty jsou vždy podnětné a krásné a tento vysoký standard byl dodržen i zde: „Nejprve musíme být společností přivítanou k rodinám a dětem, pak budeme mít na to, abychom velkoryse pomáhali chudým cizincům.“ A něco klíčového zaznívá hlavně zde: „Bezbřehé přijímání lidí jiné kultury musí znamenat konec dosavadní kultury. **Přiliv migrantů je třeba zastavit. Ale vážnější je otázka, jestli jsme naši kulturu už sami nepohřbili,** když vymíráme a vůbec nám to nevdá. Nebráníme se ideologiím, které nás pohřbívají. **Evropský parlament neřeší zásadní otázky budoucnosti evropské společnosti, ale dělá Strategický plán genderové rovnosti.“**

K otázce tzv. uprchlíků (neboť většina z nich pravděpodobně není v postavení, jež tomuto termínu odpovídá) se vyjádřila i slovenská europoslankyně dr. Anna Záborská. Řekla, že bychom se mohli zamyslet nad tím, zda několik stovek lidí ochromí státní suverenitu, resp. zda nějakým způsobem rozvrátí stát – ale taky upozornila, že



Koláž: mimi

to situaci nevyřeší. **Správně však zdůraznila, že každý zachráněný lidský život má smysl, zvláště ten, který tone např. ve vodách Středozemního moře.** Principiálně je ta otázka ale opravdu výrazně složitější, proto prosíme laskavého čtenáře, aby zkratku v tomto prostoru případně odpustil.

Všichni jsme si mohli všimnout, že v otázce **zavedení jednoho roku povinné předškolní docházky, resp. prodloužení školní povinné docházky z devíti na deset let, panuje v koalici nebyvalá shoda.** Přišli

ale už i takoví koumáci, kteří tvrdí, že rok je málo! Dítě by mělo být do systému mimo rodičovské kompetence, do kolektivní výchovy, zařazeno co nejdříve. A rodina? Ta by měla opravdu fungovat jen jako biologický zajišťovatel materiálu k převýchově. Ale spoň tak mohou zapůsobit slova Martina Šimáčka z Agentury pro sociální začleňování (na tuto instituci velký pozor!), když pro server *Aktuálně.cz* uvádí: „Do rodin se má dostat sociální intervence v podstatě v okamžiku, kdy matka otěhotní, abychom pro rodinu mohli připravit sociální a ekonomické zázemí.“ Tfuť.

Prezident Miloš Zeman udělil záštitu 4. ročníku konference „Nejmenší z nás: Právní ochrana osob před narozením“, která se uskuteční v Brně ve čtvrtek 15. října 2015. – V jedné známé české pohádce Petr Nárožný vykřikne již legendární hlášku: „**Je to rebel!**“ Vedle prezidenta republiky udělili konferenci záštitu také místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace Pavel Bělobrádek, děkanka Právnické fakulty Masarykovy univerzity Markéta Selucká a děkan Teologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Tomáš Machula. **Organizátoři ze spolku Nejmenší z nás se těší naději, že si český národ v blízké době uvědomí skutečnost nesmírné a nedotknutelné hodnoty každého lidského života.** Toto úsilí podporujeme i v redakci *RC Monitoru!*
-zd-

5. 7.	Ne	Slavnost sv. Cyrila a Metoděje, patronů Evropy Iz 61,1–3a, Žl 117, 2 Kor 4,1–2.5–7, Lk 10,1–9
6. 7.	Po	sv. Marie Gorettiová, panna a mučednice Gn 28,10–22a, Žl 91, Mt 9,18–26
7. 7.	Út	sv. Wilibald, biskup Gn 32,23–33, Žl 17, Mt 9,32–38
8. 7.	St	sv. Kilián, biskup a mučedník Gn 41,55–57; 42,5–7a.17–24a, Žl 33, Mt 10,1–7
9. 7.	Čt	sv. Augustin Žao Rong, kněz, a druhové, mučedníci Gn 44,18–21.23b–29; 45,1–5, Žl 105, Mt 10,7–15
10. 7.	Pá	sv. Amálie, panna a řeholnice OSB Gn 46,1–7.28–30, Žl 37, Mt 10,16–23
11. 7.	So	Svátek sv. Benedikta, opata, patrona Evropy Př 2,1–9, Žl 34, Mt 19,27–29

12. 7.	Ne	15. neděle v mezidobí Am 7,12–15, Žl 85, Ef 1,3–14, Mk 6,7–13
13. 7.	Po	sv. Jindřich, císař Ex 1,8–14,22, Žl 124, Mt 10,34–11,1
14. 7.	Út	bl. Hroznata, mučedník; sv. Kamil de Lellis, kněz Ex 2,1–15a, Žl 69, Mt 11,20–24
15. 7.	St	Památka sv. Bonaventury, biskupa a učitele církve Ex 3,1–6.9–12, Žl 103, Mt 11,25–27
16. 7.	Čt	Panna Maria Karmelská Ex 3,13–20, Žl 105, Mt 11,28–30
17. 7.	Pá	bl. Česlav a sv. Hyacint, kněží OP Ex 11,10–12,14 Žl 116B, Mt 12,1–8
18. 7.	So	sv. Emilián, mučedník Ex 12,37–42, Žl 136, Mt 12,14–21

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.